

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/132/2018
Identifikačné číslo spisu: 7616211402
Dátum vydania rozhodnutia: 18.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7616211402.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne B. O., bývajúcej v Z., zastúpenej v dovolacom konaní Advokátskou kanceláriou - Ján Buroci, s.r.o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Za šestnástkou 17, proti žalovaným 1/ vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome č. s. Q., zastúpeným správcom Bytové družstvo Spišská Nová Ves, Kamenárska 5, 2/ VDS, s.r.o., s o sídlom v Spišskej Novej Vsi, Kamenárska 5 a 3/ M. C., bývajúcemu v Z., zastúpenému v dovolacom konaní advokátkou JUDr. Ivetou Fabianovou, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo námestie 5, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 7C/251/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. decembra 2017 sp. zn. 9Co/124/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom z 19. decembra 2016 č. k. 7C/251/2016-301 zamietol žalobou, ktorou žalobkyňa požadovala, aby súd určil neplatnosť dobrovoľnej dražby bytu, spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach obytného domu a na pozemku, bližšie označených v žalobe, vykonanej 23. júna 2016 (bod I. výroku rozsudku), vyhovel vzájomnej žalobe žalovaného 3/ a žalobkyni uložil povinnosť do troch dní vypratať predmetný byt, spolu s o všetkými osobami zdržujúcimi sa v ňom a byt odovzdať žalovanému 3/ (bod II. výroku rozsudku), zamietol návrh žalovaného 3/ na určenie predbežnej vykonateľnosti rozhodnutia o jeho vzájomnej žalobe (bod III. výroku rozsudku) a rozhodol o trovách konania (body IV. a V. výroku rozsudku). O zamietnutí žaloby na určenie neplatnosti dražby rozhodol majúč za to, že žalobkyňa nepreukázala ani jeden z ňou uvádzaných dôvodov neplatnosti dražby.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 19. decembra 2017 sp. zn. 9Co/124/2017 potvrdil odvolaniami žalobkyne a žalovaného 3/ napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie jeho správnosti uviedol, že dostatočným dôvodom na určenie neplatnosti dražby nie je akékoľvek porušenie zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení

zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), ale relevantným je len také porušenie uvedeného zákona, ktorým porušením je zároveň osoba, ktorá sa domáha neplatnosti dražby, dotknutá na svojich právach. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 7Cdo/481/2014. Za významné z hľadiska platnosti dražby v zmysle vyššie uvedeného nepovažoval odvolací súd ani žalobkyňou tvrdený nedostatok spočívajúci v oneskorenom zverejnení oznámenia o dražbe v Obchodnom vestníku. Uzavrel, že žalobkyňou uvádzané dôvody neplatnosti dražby týkajúce sa formálnych pochybení pri uverejňovaní písomností o dražbe nepredstavujú zásah do práv žalobkyne.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie. Tvrdí, že jeho prípustnosť je daná podľa § 421 ods. 1 písm. a/ „event. b/ CSP“. Dôvodí, že odvolací súd nenáležite prevzal a aplikoval na danú vec v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/481/2014 vyjadrenú „generálnu klauzulu“, že nie každé porušenie zákona o dobrovoľných dražbách znamená relevantnú ujmu na právach osoby, ktorá sa domáha vyslovenia neplatnosti dražby. V označenom rozhodnutí sa ale posudzoval význam nedoručenia oznámenia o dražbe správcovi dane (čo skutočne nemožno považovať za relevantné porušenie práv dotknutej osoby), teda relevancia iného porušenia ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách než vo veci, v ktorej bolo vydané napadnuté rozhodnutie. Žalobkyňa tvrdí, že z hľadiska porušenia jej práv bolo oveľa závažnejším porušením zistenie, že dražobník nezaslal oznámenie o dražbe ministerstvu na zverejnenie v Obchodnom vestníku bez zbytočného odkladu, ale až 21 dní po tom, ako bolo oznámenie uverejnené v registri dražieb. Takéto pochybenie malo podľa žalobkyne za následok porušenie jej práv, pretože účelom splnenia uvedenej oznamovacej povinnosti nepochybne je, ako to uvádza sám odvolací súd, aby o konaní dražby a jej priebehu bola informovaná čo najširšia verejnosť, ktorá požiadavka logicky môže mať za následok zväčšenie okruhu záujemcov, zlepšenie ponukovej konkurencie, a teda i vyšší výťažok z dražby, čo je elementárnym zmyslom verejnej dražby. Žalobkyňa má z týchto dôvodov za to, že odvolací súd sa „neriadiť“ rozsudkom dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/481/2014, resp. „uvedené teda znamená i vznik dovolacieho dôvodu na tom základe, že táto otázka (tohto konkrétneho porušenia zákona o dobrovoľných dražbách a jeho vzťahu k určeniu neplatnosti dražby) ešte riešená nebola. Žalobkyňa navrhla z týchto dôvodov napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ vlastníci bytov a nebytových priestorov, v zastúpení ktorých koná správca, i žalovaní 2/ a 3/ navrhli dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Vychádzal pritom z týchto záverov:

6. Dovolací súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (napríklad sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011).

7. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol Civilný sporový poriadok, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

8. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na krajnú výnimku z tejto

zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013 a 3Cdo/357/2016). V súlade s tým aj odborná právnická literatúra konštatuje, že „narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - t o platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch“ (pozri publikáciu Civilný sporový poriadok, Nakladateľství C. H. Beck, Praha, 2016, na str. 1326).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie nového sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

13. Žalobkyňa tvrdí, že prípustnosť jej dovolania je daná podľa § 421 ods. 1 písm. a/ „event. b/ CSP“. K otázke možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd už v iných prípadoch (napr. sp. zn. 6Cdo/13/2017 a 6Cdo/21/2017) uviedol, že „uplatnenie obidvoch dovolacích dôvodov naraz sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje - odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Vec prejednávajúci senát sa stotožňuje s týmto právnym názorom. K uvedeným dôvodom prípustnosti dovolací súd len stručne poznamenáva, že pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Na rozdiel od vyššie uvedenej procesnej situácie ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe).

14. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

16. Významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti CSP je opodstatnené konštatovanie, že otázkou takého právneho významu je otázka významná nielen pre tú-ktorú prejednávajúcu právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky a judikátornej činnosti najvyššieho súdu, úlohou ktorého je zjednocovať rozhodovanie všeobecných súdov (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/132/2009, 2Cdo/71/2010, 3Cdo/51/2006, 4Cdo/151/1998, 5Cdo/1/2010, 7Cdo/117/2011). Je to dané zámerom, aby sa vyriešením takejto otázky prispelo k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Posúdenie otázky, či a aké porušenie zákona o dobrovoľných dražbách má intenzitu relevantnú z hľadiska porušenia práv osoby dotknutej dobrovoľnou dražbou spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu takáto individuálna otázka ani nemôže mať znaky zásadného právneho významu.

17. Pokiaľ teda odvolací súd, stotožňujúc sa so súdom prvej inštancie, mal v okolnostiach prípadu za to, že skutočnosť, že oznámenie o dražbe bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 2. júna 2016, t. j. 21 dní po jeho uverejnení v registri dražieb, nemalo za následok významné porušenie práv žalobkyne, neodklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. K tomu dovolací súd navyše poznamenáva, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplývalo, že neskoršie zverejnenie oznámenia o dražbe v Obchodnom vestníku než v registri dražieb, ale 20 dní pred samotnou dražbou, nemalo za následok nižšiu informovanosť verejnosti o dražbe, keď sa jej zúčastnilo 15 záujemcov.

18. Pokiaľ teda žalobkyňa tvrdí, že právny záver odvolacieho súdu v preskúmvanej veci, vychádzajúci zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, robí tak neopodstatnene.

19. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (napr. rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017).

20. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP. V dovolacom konaní úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.